ואמר לקוחין הן בידי אינו נאמן ולא אמרן אלא בעל הבית שאינו עשוי למכור כליו אבל בעל הבית העשוי למכור את כליו נאמן, ושאין עשוי למכור את כליו נמי לא אמרן אלא דברים שאין דרכן להטמין אבל דברים שדרכן להטמין נאמן, ושאין דרכן להטמין נמי לא אמרן אלא אינישׁ דלא צניע אבל אינישׁ דצניע היינו אורחיה, ולא אמרן אלא זה אומר שאולין נזה אומר לקוחין אבל בגנובין לאו כל כמיני. לאחזוקי אינישׁ בגנבי לא מחזקינן ולא אמרן אלא בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר אבל דברים שאינן עשוין להשאיל ולהשכיר נאמן דשלח *רב הונא בר אבין דברים העשוין להשאיל ולהשכיר ואמר לקוחין הן בידי אינו נאמן כי הא דרבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מיתמי בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר. אמר רבא אפילו שומר נשבע אפי' אשתו של שומר נשבעת, בעי רב פפא שבירו ולקיטו מאי? תיקו. *אמר ליה רב יימר לרב אשי טענו (ה) אכסא דכספא מאי? חזינא אי אינישׁ דאמיד הוא או אינישׁ דמהימן הוא דמפקדי אינשי גביה, משתבע ושקיל, ואי לא, לא: נחבל כיצד: אמר רב יהודה אמר שמואל ילא שנו אלא במקום שיכול לחבל בעצמו *אבל במקום שאינו יכול לחבל בעצמו נוטל שלא בשבועה, וניחוש דלמא בכותל נתחכך? תני רבי חייא ושעלתה לו נשיכה בגבו ובין אצילי ידיו, *ודלמא אחר עביד ליה? *דליכא אחר: ובשנגדו חשוד [וכו'] ואפי' שבועת שוא: מאי אפילו שבועת שוא? לא מיבעיא האמר: לא מיבעיא הנך דאית בהו כפירת ממון אלא אפילו הא נמי דכפירת דברים בעלמא הוא לא מהימן, וליתני נמי שבועת בטוי? כי קתני שבועה דכי קא משתבע, בשקרא קא משתבע, אבל שבועת בטוי דאיכא למימר דבקושטא קא משתבע לא קתני, תינח אוכל, ולא אוכל, אבלתי, ולא אבלתי מאי איכא למימר? תנא שבועת שוא וכל

דליכא למיפרך מה להלך השוה שבהן שכן אינן בתורת הזמה ור' חייא תורת הזמה לא פריך כדאמרי' התם וכן צריך לומר לר' יוחנן דפליג אדר' חייא בירושלמי דפרק קמא דבבא מציעא אע"ג דפטר בטענו חטין והודה בשטורים לעיל וע"כ צריך לומר דפריך תורת הזמה*: בקונטרס גרסי' ולא אמרן אלא בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר פי' הא דאינו נאמן וקשיא לרבינו תם דקאמר בסמוך דרבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מיתמי בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר משמע דמההוא טעמא לחוד מפיק וכן בפרק המקבל (ב"מ דף קמז: ושם) לא מדכר אלא ההוא טעמא לחוד וגרסה לר"ח כגר"ח ושטרים דרב הלי דגרסי ובכולהו לא אמרן אלא בדברים שאין עשוין להשאיל ולהשכיר אבל דברים העשוין להשאיל ולהשכיר אינו נאמן וה"פ ובכולהו לא אמרן דנאמן לומר לקוחין הן בידי אלא בדברים שאין עשוין להשאיל ולהשכיר וכגון דהוי אינים דנטע לו דברים שדרכן להטמין ובעה"ב דבעה לטמון אינו נאמן אפי' אומר בעה"ב דלא אמרן אלא שזה אומר שאולין וזה אומר לקוחין. אבל בכלים שדרכן להטמין או אינישׁ צנוע הוא אי בעה"ב עשוי למכור את כליו נאמן ובכולהו לא אמרן ג) אלא בדברים שאין עשוין להשאיל ולהשכיר אבל דברים העשוין להשאיל ולהשכיר אינו נאמן. כדשלח ליה רב הונא בר אבין. ראוי לפרש השמועה על העיקר שהיא בנויה וראינו שהיא בנויה על מי שמעידין עליו עדים שלקח כלים מביתו של זה והוטמנו תחת כנפיו ויצא ועתה מודע כי לקוחים הן בידי אינו נאמן בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר. ובענין הזה דין הדוא דאחבל סכינא דאשכבתא מחבריה (ב"מ קנז:): וכן הא דרבא דאפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מיתמי בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר: כל(אשבועה) [השמועה]כנון דאשהידו על אבוהון שהדי דהטמין כלים תחת כנפיו ויצא מביתו של זה. דאי ג)לא תימא הכי נמצאת דוחה כלל גדול בדין שהמוציא מחברו עליו הראיה. ואי ליכא שהדי כי האי גוונא נשב מי שהן אצלו לקוחין הן בידי ומיפטר וכן אמר רבינו [האי] גאון: שומר שלו או אשתו של שומר היא שהיתה בבית ונכנס זה ונטל הכלים מתוך הבית נשבע השומר או אפילו אשתו של שומר נשבעת ומשלם הנזול לנגזל מה שנשבעין הללו: ד)ברב פפא דאמר רב פפא אפילו שומר נשבע ואפי' אשתו של שומר נשבעת כ"ש אשתו של נגזל. דקי"ל שלוחו של אדם כמותו. והני במקום הנגזל עומדין. וכאילו הן הנגזלין. אבל שכירו ולקיטו שלא מסר להן שפירת ביתו עלו בתיקו: א"ל רב יימר לרב אשי אם יש עדים כי נכנס לביתו ומשכנו כלים הטמונים לעיל תחת כנפיו ומוען בעה"ב דכסא דכספא שקל מרו"ומשמש ליה רב אשי אי אינישׁ עשיר הוא דאית ליה בביתיה כגון דני מאני. או אינישׁ מהימן הוא דמפקדי אינשי גביה ומעין דפקדון הוה בידיה ואיתו דשקלית משתבע ושקיל. ואי ליתא אמיד ולא מהימן: טענתיה לאו מענה: הנחבל כיצד כו'. אוקמה שמואל שנשבע ונטל בשביל לחבול בעצמו דהיישינן שמא חבל בעצמו אבל במקום שאינו יכול לחבול בעצמו דאינו בגנבו ואינו בגנבו אלא בין אצילי ידיו ואדם אחר אין שם אלא הם שניהם בלבד ונכנס תחת ידו שלם ויצא חבול כי הני דליכא חשש דהוא חבול בעצמו נוטל שלא בשבועה: שכנגדו חשוד על השבועה. אחד שבועת שוא ואחד שבועת העדות ואחד שבועת הפקדון. ואסיקנא לא מיבעיא שבועת העדות ושבועת הפקדון דאית בהו כפירת ממון אלא אפי' שבועת שוא דכפירת דברים בעלמא הוא כגון אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד וכיוצא בו נשבע התובע ונוטל. ואפי' אם הוא חשוד בשבועת בטוי. כגון שנשבע שלא אכלתי ואכל

ג) עיין רש"י ותוס' ד"ה. ב) עי' בתוס' כאן כד"ה בטועמו הוכא גי' רבים ע"ש. ג) דברי רבינו אלו הובא בתוס' ד"ה בכסא דכספא שקל מרו"ומשמש ליה רב אשי אי אינישׁ עשיר הוא דאית ליה בביתיה כגון דני מאני. ד) גרלה דגי' אחרת היה לרבינו גנמ' דרב פפא הוא דאמר לה דאמר לה אכלתי

נוטל/מבנה
[וע' תוס' ב"מ ה' ד"ה לי לוקחת]
כתב ב מיי' פ"ח מה' מלוה ה' סמג עשין לה טור"מ ח"מ סי' ל סעי' יא:
ל ג מיי' שם סל"ו:
לא ד ה טור"מ שם סעיף ד:
לב ו טור"מ שם ס"ל:
לג זח ם מיי' פ"ב מה' מלו' מוכל ומזיק הלכה ה סמג עשין עטור"מ ח"מ סי' ל סעיף יז:

רבינו חננאל

מאי שקל. ומוענו דמשכנו כלים הנימלין תחת כנפיו וכדרב יהודה ג) דאמר ראהו ש הטמין כלים תחת כנפיו ואמר לקוחין הן בידי אינו נאמן [ולא אמרן] אלא בכלים שאין דרכן להטמין תחת כנפיו. וזה הטמינן ובאינישׁ דלא צניע ובבעה"ב שאינו עשוי למכור את כליו ולא אמרן אלא שזה אומר שאולין וזה אומר לקוחין. אבל בכלים שדרכן להטמין או אינישׁ צנוע הוא או בעה"ב עשוי למכור את כליו נאמן. ובכולהו לא אמרן ג) אלא בדברים שאין עשוים להשאיל ולהשכיר אבל דברים העשוין להשאיל ולהשכיר אינו נאמן. כדשלח ליה רב הונא בר אבין. ראוי לפרש השמועה על העיקר שהיא בנויה וראינו שהיא בנויה על מי שמעידין עליו עדים שלקח כלים מביתו של זה והוטמנו תחת כנפיו ויצא ועתה מודע כי לקוחים הן בידי אינו נאמן בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר. ובענין הזה דין הדוא דאחבל סכינא דאשכבתא מחבריה (ב"מ קנז:): וכן הא דרבא דאפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מיתמי בדברים העשוין להשאיל ולהשכיר: כל(אשבועה) [השמועה]כנון דאשהידו על אבוהון שהדי דהטמין כלים תחת כנפיו ויצא מביתו של זה. דאי ג)לא תימא הכי נמצאת דוחה כלל גדול בדין שהמוציא מחברו עליו הראיה. ואי ליכא שהדי כי האי גוונא נשב מי שהן אצלו לקוחין הן בידי ומיפטר וכן אמר רבינו [האי] גאון: שומר שלו או אשתו של שומר היא שהיתה בבית ונכנס זה ונטל הכלים מתוך הבית נשבע השומר או אפילו אשתו של שומר נשבעת ומשלם הנזול לנגזל מה שנשבעין הללו: ד)ברב פפא דאמר רב פפא אפילו שומר נשבע ואפי' אשתו של שומר נשבעת כ"ש אשתו של נגזל. דקי"ל שלוחו של אדם כמותו. והני במקום הנגזל עומדין. וכאילו הן הנגזלין. אבל שכירו ולקיטו שלא מסר

נוטל
בנחבל מתי אמרין בבעי לטעמ ולקחת ואת אומר אומר נגזרה גזרה

נוטל
"טבנקו חטוב מן הטבורה" מזון זא רק טבעות בלי בקה כפירת ממון אלא אפילו טבעות בטוי הוא אל דעבר

נוטל
[תוס"ד דכ"ק פ"ט]

הגהות הב"ח
(ה) גמ' טענו ככא דכספא מאי ל"ל חזינא: (ב) רש"י ד"ה סיינו וכו' אפי' ליכא אשאר:

גליון הש"ס
גמ' ודלמא אחר עביד ליה. גי' סרי"ף דלמא לאחר אמר:

[שיך לעיל במשנה מה:]

כ"מ קנז:כ"ב כ:

ואמר לקוחין הן בידי. ובעל הבית אומר השאלתים לו כדמפרש לקמן: אינו נאמן. אפילו בשבועה: אלא דברים שאין דרכן להטמין. שאין אדם בוש ליטלן בידו בשוק בפרהסיא הלכך אינו נאמן אלא דברים שאין דרכן להטמין. ואפילו בשבועה: אלא בד